

V. Glede **nemške in skandinavske književnosti** velja pri nas praviloma načelo, da ju čitamo v nemškem jeziku, zato jih ne omenjam na tem mestu; kvečjemu da bi se Björnsonove krasne kmetske novele za naše ljudstvo prevedle.

VI. Od **Slovanov** izločim Hrvate in Srbe, ker njihovo pripovedno slovstvo (Šenoo, Tomića, Gjalskega) čitamo lahko v njih jeziku. Samo glede srbskih narodnih pesmi bi bilo zelo želeli, da se tiskajo v latinici in postanejo tako dostopne tudi našim širšim slojem. Saj so vendar tako krasne, da je tudi celo Goethe že pred 100 leti njih krasoto spoznal in jih celo prevajal.

Od bolgarskega slovstva ne poznam nič, kar bi bilo svetovnoslavnega.

Zato pa bi tem nujneje poudarjal potrebo, da se obrne večja pozornost **češki literaturi**, posebno Svatoopluku Čehu, ki je znan po svojih krasnih zgodovinskih povestih, potem Vrhlickemu in njegovim izbornim novelam, dalje Jirasku, od katerega imamo sicer (dvakrat prevedene) »Pasjeglavce«, a bi tudi povesti »Proti vsem« in »Pobratimstvo«

zaslužili, da se prevedeta. Od romantičnega Zeyerja priporočam povest »Amis in Amil« in od Gabriele Preissove njene novele.

Iz bogate ruske literature bi priporočal za čimprejšnje prevajanje, oziroma obelodanjenje: Andrejev: »V megli«, Gogolja »Mirgorod« in »Mrtve duše«, Gorkega novele in povesti, posebno »Trije« in »Ilija«, Tolstojevi deli »Ana Karenina« in »Vojna in mir«.

NORADUNGIAN.

Ravnatoko nujno je, da se prevedejo Turgenjeva »Otec in sinovi« (slovenski prevod, dokaj dober, je že pošel), Dostojevskega »Razkolnikov«, »Bratje Karamazov« in »Demon«. Tudi Puškineve povesti »Hetmanova hči« (ki je razprodana) ter epske pesnitve »Vjetnik v Kavkazu«, »Cigán« in »Tolovajski bratje« naj bi se prevedle.

Izmed Poljakov imamo Sienkiewiczza skoro v celoti preloženega, in tudi nekaj malega od E. Orzeszkove. Od slednje naj bi se vendar preložilo »Bene nati«, »Avstralci« in »Iskre«. Omeniti moram izmed modernih Przybyszevskega, enega najduhovitejših pisateljev, ki pa bo zanimal pač le literarne gurmande.

Iz svetovne literature, ki je onkraj velike luže v **Ameriki** vzrastla, je imenovati le humorista Mark Twaina in pa kot mladinskega pisatelja Cooperja, ki bi tudi zaslužil, da se prevede za naše mladinsko slovstvo. Ravnatoko bi bilo želeli, da dobimo že vendar enkrat »Robinsona Cruzoe« v dobrem prevodu in primerni opremi. Semkaj spadajo tudi Bret Hartejeve kalifornske povesti in pa Jules Vernejeve fantastično-znanstvene povesti. Naši malčki so s primernim čtivom že precej dobro peskrbljeni, a naši odrasli mladini manjka vsepovsod primerneža in

zanimivega čtiva v slovenskem jeziku. — Kar sem tu omenil, ni in ne more biti popolno, ker je subjektivni okus povsod drug; zato pa sem namenoma izpustil one pisatelje, ki ugajajo bolj vsled tendence kakor vsled velikosti svojih del.

Organizacijo prevajanja si predstavljam takole, da bi vsi naši literarni zavodi in izdajatelji na podlagi določenega programa, ki bi ga za vsako leto v sporazumu med seboj razdelili, sami razpisavali oziroma oddajali prevode del, ki jih oni sami določijo, ne pa, da bi od slučaja do slučaja šele čakali, da pride kak predlog prednje. R. Gradovin.

K članku: Razstava za cerkveno umetnost v »Dom in Svetu« št. 2, l. 1913. V katalogu razstave cerkvene umetnosti je bilo moje ime tako čudno navedeno in vmešano, da jih je mnogo verovalo, da sem jaz započetak oltarja, namenjenega cerkvi sv. Duha. Mučno mi je, da se to mnenje še danes zavlačuje. Slikar Ferdinand Andri je avtor mozaikov; avtor oltarja pa meni popolnoma nepoznani arhitekt Holub. Torej jaz nimam ne pravice pa tudi ne želje biti v kakršnikoli zvezi s temi objekti. Kar se tiče cerkve sv. Duha, povem, da se je zavrгла moja osnova celokupnega. Kar je ostalo, je zastrupljen kompromis brez glave. Le kripta — vkolikor doslej gotova — je sad odkritosrčnega, neposrednega sporazumljenja med mano in iniciatorjem stavbe. Naj bo to rečeno v spomin, da so komiteji in vmešavanja velikih gospodov v takih zadevah, skoro brez izjeme, kar črvi najsilnejšemu deblu. Kako in od koča se cerkev zakončuje — odkar sem se jaz poslovil — tega ne vem.

Jos. Plečnik.

Naše slike. Rab. Med Kvarnerskimi otoki eden najodličnejših, ki obeta lepo bodočnost, je Rab. Že v stari hrvaški zgodovini je igral Rab svojo vlogo, in v beneških časih je bilo mesto Rab eno najvažnejših postojank na trgovski poti iz Vzhoda v Benetke. Bil je včasih pod hrvaškimi kralji, včasih samostojen, včasih podložen Benetkam, kakor je nanesla sreča, dokler ni z drugimi otoki prišel pod Avstrijo. Rab se odlikuje pred drugimi otoki po svoji vegetaciji. Gole skale utrudijo oko, ko potujemo ob sicer tako zanimivi in krasni dalmatinski obali. Rab sam ima še svoje gozdove, izborne vinograde in bujno južno rastlinstvo. S pridnim obdelovanjem se da narediti iz tega otoka pravi raj. Kakor je Kuppelwieser na prejšnjem zaničevanih in zapuščenih Brionskih otokih pred Puljem v kratkem času ustvaril svetovnoznan kulturo, tako bi se dala ob vsej naši jadranski obali ustvariti Riviera, ki bi se lahko kosala s francosko ali italijansko. Za Lošnjem je Rab vzbudil pozornost. Dunajska občina je na Rabu že zgradila zdravilišče in vedno pogosteje

¹ Besedilo v Katalogu se glasi: Altar und Altarwand für die von J. Plečnik (in Prag) entworfene Kirche zum heil. Geist in Wien (Ottakring). Gesamtkomposition von J. Plečnik und Ferdinand Andri in Wien. Altar entworfen von Adolf Holub in Wien, ausgeführt unter dessen Leitung von Oreste Bastreri in Wien (Marmorarbeiten) und H. Faustner in Wien (Metallarbeiten). Mosaik entworfen von Ferdinand Andri, ausgeführt unter dessen Leitung von der Tiroler Glasmalerei und Mosaik-Anstalt (Neuhauser, dr. Jele & Comp.) in Innsbruck.